

Ikt. sz.: KUB-42/29-6/2023.
KUB-18/2023. sz. ülés
(KUB-31/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Külügyi Bizottságának**
2023. november 13-án, hétfőn, 13 óra 53 perckor
az Országház Tisza Kálmán termében (főemelet 37.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>A konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény módosításáról szóló T/5876. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)</i>	5
<i>Határozathozatalok</i>	5
<i>A Hungary Helps Ügynökség Nonprofit Zrt. 2022. évi tevékenységéről és működéséről szóló B/5447. számú beszámoló (Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint a határozathozatal)</i>	6
<i>Azbej Tristan bevezetője</i>	6
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	10
<i>Azbej Tristan válasza</i>	12
<i>Határozathozatal</i>	15

Napirendi javaslat

1. A konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/5876. szám)
(Kormány - külgazdasági és külügyminiszter)
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)
(Kijelölt bizottság)
Uniós napirendi pont!
2. A Hungary Helps Ügynökség Nonprofit Zrt. 2022. évi tevékenységéről és működéséről szóló beszámoló (B/5447. szám)
(Kormány - külgazdasági és külügyminiszter)
(Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint a határozathozatal)
(Beszámolót tárgyaló bizottság)
Előterjesztő:
Azbej Tristan, a Külgazdasági és Külügyminisztérium államtitkára
3. Tájékoztató a közel-keleti külpolitikai, biztonsági, katonai és humanitárius helyzetről, különös tekintettel az izraeli-palesztin konfliktusra (ZÁRT ülés!)
Előterjesztők:
Barthel-Rúzsza Zsolt, a Honvédelmi Minisztérium államtitkára
Dr. Sztáray Péter András, a Külgazdasági és Külügyminisztérium államtitkára
Tajti Norbert vezérőrnagy, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat főigazgatója
Börcsök András ezredes, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat igazgatója
Dr. Kovács Zoltán András nb. dandártábornok, a Nemzeti Információs Központ főigazgatója
Dr. Oláh Krisztián nb. dandártábornok, az Információs Hivatal főigazgatója
4. Nagykövetjelölt kinevezés előtti meghallgatása (ZÁRT ülés!)

Előterjesztő:
Azbej Tristan, a Külgazdasági és Külügyminisztérium államtitkára
5. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Németh Zsolt (Fidesz), a bizottság elnöke

Balla Mihály (Fidesz), a bizottság alelnöke
Dr. Tilki Attila (Fidesz), a bizottság alelnöke
Dr. Juhász Hajnalka (KDNP), a bizottság alelnöke
Dr. Brenner Koloman (Jobbik), a bizottság alelnöke
Bartos Mónika (Fidesz)
Bóna Zoltán (Fidesz)
Nacsa Lőrinc (KDNP)

Helyettesítési megbízást adott

Csőbör Katalin (Fidesz) Bartos Mónikának (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Fürjes Róbert bizottsági főmunkatárs
Dr. Mayer Alexa bizottsági munkatárs
Gódor Szilvia Emilia ügyintéző-titkárnő

Meghívottak

Hozzászóló

Azbej Tristan államtitkár (Külgazdasági és Külügyminisztérium)

Megjelent

Kovács-Pifka Péter vezérigazgató (Hungary Helps Ügynökség Nonprofit Zrt.)
Novák Előd (Mi Hazánk)

(Az ülés kezdetének időpontja: 13 óra 53 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

NÉMETH ZSOLT (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Megkezdjük a maratoni ülésünket. Szeretném kérni a tisztelt képviselőtársaimat, hogy biztosítsuk a határozatképeséget egészen a nagykövetjelölti meghallgatásig.

Szeretném, ha dinamikusan bonyolítanánk a mai ülést, tekintettel arra, hogy van öt napirendi pontunk, de úgy vélem, hogy mindegyik izgalmasnak ígérkezik, különös tekintettel a közel-keleti tájékoztatóra.

Tájékoztatom a bizottság tagjait, hogy a bizottságban tagsági hellyel nem rendelkező Mi Hazánk-képviselőcsoport frakcióvezetője, Toroczkai László az Országgyűlésről szóló törvény 40. § (2) bekezdése alapján visszavonásig érvényes megbízással Novák Előd frakcióvezető-helyettes urat bízta meg, hogy bizottságunk üléseink képviselje a frakciót. A hivatkozott rendelkezés értelmében a frakcióvezető-helyettes úr tanácskozási joggal vesz részt a bizottság nyilvános ülésein.

Tisztelt Bizottság! Megküldtem a napirendet. Kérem, kézfelemeléssel jelezzék, hogyha ez elfogadható! *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Egyhangú. A napirendi javaslat után röviden bejelentem a helyettesítéseket: Csöbör Katalint helyettesíti Bartos Mónika képviselő asszony.

A konzuli védelemről szóló 2001. évi XLVI. törvény módosításáról szóló T/5876. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)

Első napirendi pontunk a konzuli védelemről szóló törvény módosításáról szóló törvényjavaslat T/5876. szám alatt. Megnyitom az első napirendi pont tárgyalását. Nagy tisztelettel köszöntöm az előterjesztő képviselőjében, illetőleg majd a második napirendi pontunk keretei között is, illetőleg a negyedik napirendi pontunk keretei között is nagy tisztelettel köszöntöm Azbej Tristan államtitkár urat.

Megnyitom a részletes vita első szakaszát, ami a törvényjavaslatnak a házszabály 44. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban meghatározott szempontok szerinti vizsgálatából áll. Kérdezem az előterjesztő képviselőjében az államtitkár urat, hogy álláspontjuk szerint megfelel-e ezen követelményeknek a törvényjavaslat. Parancsoljon!

AZBEJ TRISTAN államtitkár (Külgazdasági és Külügyminisztérium): Köszönöm. Tisztelt Elnök Úr! Álláspontunk szerint, igen, megfelel.

Határozathozatalok

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem képviselőtársaimat, hogy kíván-e valaki hozzászólni. *(Senki sem jelentkezik.)* Amennyiben nem, akkor fölteszem szavazásra. Ki támogatja a megfelelést? *(Szavazás.)* Köszönöm szépen. Egyhangú.

Megállapítom, hogy a bizottság úgy döntött, hogy az előterjesztés megfelel a házszabály 44. § (1) bekezdésében foglalt követelményeknek. Az első szakaszt lezárom.

Megnyitom a részletes vita második szakaszát. Mivel képviselői módosító javaslat nem került benyújtásra, és a bizottság tagjai sem tettek javaslatot saját módosító szándék megfogalmazására, erről önöket most tájékoztatom.

Kérdezem a képviselőtársaimat, van-e valakinek ezzel kapcsolatban kérdése, észrevétele. Kíván-e valaki hozzászólni? *(Senki sem jelentkezik.)* Amennyiben nincs hozzászólás, akkor ezt a szakaszt is lezárom.

Fölteszem szavazásra. Először a részletes vita lezárásáról, valamint ezt követően a jelentés elfogadásáról és benyújtásáról fogunk szavazni.

Először is tehát a részletes vita lezárását ki támogatja? *(Szavazás.)* Egyhangú.

A bizottsági jelentés elfogadását és benyújtását ki támogatja? *(Szavazás.)* Ez is egyhangú. Köszönöm szépen.

Mivel tényleges vita nem alakult ki, így sem többségi, sem kisebbségi előadó állítására nincs szükség, ezzel a napirendi pont tárgyalását lezárom.

A Hungary Helps Ügynökség Nonprofit Zrt. 2022. évi tevékenységéről és működéséről szóló B/5447. számú beszámoló (Beszámoló megvitatása a HHSZ 85. § (2) bekezdése alapján és lehetőség szerint a határozathozatal)

Át is térünk a második napirendi pontunkra, a Hungary Helps Ügynökség Nonprofit Zrt. 2022. évi tevékenységéről és működéséről szóló beszámolóra. Államtitkár úr mellett nagy tisztelettel köszöntöm Pifka Péter urat, a Hungary Helps Ügynökség Nonprofit Zrt. vezérigazgatóját is. A második napirendi pont tárgyalását tehát ezzel megnyitom.

Tájékoztatom önöket arról, hogy a Hungary Helps programról szóló '18. évi törvény megfelelő bekezdésében foglaltaknak megfelelően a kormány beszámolt az Országgyűlésnek a Hungary Helps Ügynökség Nonprofit Zrt. tevékenységéről, működéséről, a B/5447. számú beszámoló benyújtásával.

Az Országgyűlés a beszámolóról történő határozathozatalra a Külügyi Bizottságot kérte föl. A Külügyi Bizottság mint feladat- és hatáskör szerint illetékes bizottság megtárgyalja ezt a beszámolót, majd dönt annak elfogadásáról.

Vendégeinket nagy tisztelettel köszöntöm. Először az előterjesztői expozéra kerül sor, ezt követően pedig képviselői kérdésekre, hozzászólásokra lesz lehetőség. Ezt követően pedig megkérem majd viszonzásra a vendégeinket. Államtitkár úr, parancsoljon!

Azbej Tristan bevezetője

AZBEJ TRISTAN államtitkár (Külgazdasági és Külügyminisztérium): Köszönöm. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Először egy technikai megjegyzésem lenne; a jegyzőkönyv kedvéért szeretném javítani vezérigazgató úr nevét: Kovács Péter a Hungary Helps Ügynökség vezérigazgatója ül a balomon.

ELNÖK: Kovács-Pifka, nem?

AZBEJ TRISTAN államtitkár (Külgazdasági és Külügyminisztérium): Igen.

ELNÖK: Bocsánat, oké.

AZBEJ TRISTAN államtitkár (Külgazdasági és Külügyminisztérium): Ezenkívül pedig szeretném azt megosztani, hogy mindig nagy várakozással tekintünk elébe, amikor beszámolhatunk a Hungary Helps Ügynökség előző évi tevékenységéről, és ebben mindig alkalmat látok, és ki is használok azt az alkalmat, hogy általában véve a Hungary Helps program tárgyevi tevékenységéről számoljak be.

Teszem ezt nagy várakozással, egyrészt azért, mert egy nemzeti küldetésünket vagyunk hivatottak teljesíteni: Magyarország Alaptörvénye írja elő az állam minden intézménye számára a kereszténység védelmét általában.

Másrészt pedig Magyarország nemzetközi segítségnyújtási programja, amiről beszélünk, az emberiség alapelve, a humanitárius alapelvek szólítanak minket arra,

hogy külföldön válságövezetekben segítséget nyújtsunk. Ugyanakkor mindig fel lehet tenni a kérdést, hogy a humanitárius alapelveken kívül ebben mi a magyar érdek. A magyar érdeket az emberiség elvén kívül mi oly módon teljesítjük, hogy a támogatásainkkal a válságövezetekben - és kiemelten a migrációs forrásainkkal - ahhoz kívánunk hozzájárulni, hogy az ott élő emberek meg tudjanak maradni a szülőföldjükön, a migráció helyett válasszák vagy képesek legyenek választani az otthonmaradást, sőt mint azt sok esetben a támogatásainkkal el is értük, akár az otthonukba való visszatérést is. Ez szolgálja a magyar nemzeti érdeket, és erről szeretnék számot adni, hogy ezt milyen módon törekedtünk elérni 2022-ben. *(Dr. Tilki Attila megérkezik a bizottság ülésére.)*

Dinamikus ülésvezetést említett elnök úr, úgyszólván úgyhogy igyekszem ezúttal szűk keretek közé szorítani magamat, és ha érdeklődésre tart számot bármilyen más kérdés a továbbiakban a képviselő asszonyok, urak részéről, akkor a tárgyalásban azt örömmel kifejttem. A Hungary Helps program 2022-ben még Magyarország humanitárius típusú segítségnyújtásaira összpontosult, ezen kívül az úgynevezett rehabilitációs, azaz újjáépítési támogatásokra, valamint olyan típusú támogatásokra, amelyek a terminológiában oly módon szoktak definiálásra kerülni, hogy stabilizációs, békeépítési támogatások. Ebbe beletartoznak az adott társadalom, illetve közösség sebezhetőségét csökkentő támogatások, illetve a kulturális és más identitás megőrzését célzó támogatások. Ez 2022-vel kezdődően a Hungary Helps program keretében egyébként ki fog egészülni a nemzetközi fejlesztési típusú támogatásokkal. '22-ben ugyanakkor elsősorban humanitárius és stabilitásnövelő támogatásokról volt szó.

Ezek szakpolitikai szempontból a technikai keretei, illetve eszközei annak a programnak, amelynek a szakpolitikai irányítását a Külgazdasági és Külügyminisztérium Üldözött Keresztényeket Segítő Programokért Felelős Államtitkársága vezeti; a támogatáskezelő szervezet pedig a Hungary Helps Ügynökség Zrt.

Elvi szempontokból pedig említettem a humanitárius alapelvek érvényesülését, a migráció megelőzését, valamint, ami az egész nemzeti karakterét adja a Hungary Helps programnak mint Magyarország nemzetközi segítségnyújtási programjának, hogy kiemelten foglalkozunk a világban üldözött keresztény közösségek megsegítésével.

Magyarország Kormánya 2016-ban felismerte azt, hogy a világon a legüldözöttebb vallási csoport a kereszténység. Több mint 300 millió ember szenved el üldözöttséget, terrorfenyegetettséget vagy éppen diszkriminációt azért, mert keresztény, többnyire vallási alapon, vallási hátrányos megkülönböztetésből fakadóan. Magyarország nem tudja azt magára vállalni, hogy 300 millió ember hátrányos megkülönböztetését, fenyegetettségét megszüntesse, illetve javítsa. A mi eszközünk az, hogy humanitárius segítséget tudunk és szándékozunk eljuttatni azokhoz a közösségekhez, amelyeknek a diszkriminációja, illetve az őket érő támadások során humanitárius igény keletkezik.

Röviden ki fogok térni a különböző földrajzi területek kapcsán kiemelt támogatási céljainkra, de ezek előtt a tevékenységünk mérhető részét szeretném ismertetni, a Hungary Helps program számszerű alapadatait. Arról szeretnék tájékoztatást adni, hogy 2022 során támogatással, illetve humanitárius adománnyal 64 különböző támogatási aktust hajtottunk végre, tehát 64 új projektet, adományt, támogatást indítottunk. A 2022-ben elindított támogatási projektek, illetve adományok értéke meghaladja a 9,8 milliárd forintot. Ez tehát összesen 64 támogatási pontot takar.

A Hungary Helps Ügynökség által 2022-ben kezelt aktív támogatási portfólió, aktív támogatási tömeg összesen 24,5 milliárd forintot tett ki. Ezzel összevetésben

nagyon fontos az az adat számunkra, amit mondani fogok: a Hungary Helps Ügynökség Zrt. 2022-es működési költségvetése, illetve költsége 741 millió forint volt; 23 főt foglalkoztatott az ügynökség. Azért több ez, mint pusztán statisztika, mert a Hungary Helps program esetében egy alapelvünk, amit magunk elé tűztünk, hogy a Hungary Helps program ne saját magára költse a magyar adófizetők pénzét, illetve azt a költségvetési forrást, ami a nemzetközi segélyezésre kell. Ilyetén megállapíthatjuk, hogy a Hungary Helps program esetében, ha összevetjük a kezelt 24,5 milliárdos támogatási tömeget a 741 millió forintos működési költséggel, mindössze 3 százalék volt a projekt, illetve a program költsége.

Összevetésként - minden tiszteletünk és elismerésünk mellett az ENSZ nemzetközi segélyezési programjai iránt - azt szeretném elmondani, hogy ezeknek a nagy nemzetközi segélyprogramoknak az adminisztrációs, illetve a programköltsége, tehát amit saját magukra költenek, sokszor eléri akár a 30 százalékot. Még egyszer: a Hungary Helps program esetében ez 3 százalékot tett ki.

A támogatásaink fő, kiemelt céljait és tartalmát tekintve, a Hungary Helps program kezdeti időszakában először az Iszlám Állam által támadott üldözött keresztény közösségeknek nyújtottuk az első támogatásainkat 2017-ben. A Közel-Kelet továbbra is kiemelt támogatási területe a Hungary Helps programnak.

Az Iszlám Állam mint kvázi kalifátus, illetve kvázi államszervezet, elveszítette a képességeit, valamint a szíriai polgárháború sem szűnt meg, de intenzitásában csökkent. Ugyanakkor az a kevés keresztény, aki ott maradt a tágabb értelemben vett Szentföldön, mindennapos túlélési küzdelmekkel néz szembe. Ezért, miközben Irakban a keresztények létszáma két évtized alatt 1,5 millióról mindössze 200 ezerre csökkent, a szíriai keresztények létszáma 1,5 évtized alatt 2,3 millióról 800 ezerre csökkent, tehát a töredékére csökkent, ezek mellett a maradék keresztény közösségek is az elvándorlást fontolgatják, egyrészt a még mindig jelen lévő iszlamizmus és szélsőségeség miatt, másrészt pedig a tarthatatlan humanitárius és általában véve társadalmi állapotok miatt.

Ezzel együtt pedig megnövekedett a veszélye annak, hogy a múlt évszázadban még a keresztény többségű Libanon is mint ország és mint társadalom összeomlik, és ennek a különböző humanitárius és biztonságpolitikai következményei közül az egyik következmény a maradék szentföldi tömbkereszténységnek, a libanoni kereszténységnek az elvándorlása és az eltűnése lesz.

Éppen ezért a Közel-Kelet levantei országaiban, Irakban, Szíriában és Libanonban a 2022-es támogatásaink elsősorban arra összpontosultak, hogy a keresztény, szociális, oktatási és más, egészségügyi intézmények meg tudjanak szilárdulni, stabilizálni tudják a helyzetüket, és ilyen módon még az alapvető lét feltételeit a helyi keresztény közösségeknek biztosítani tudják.

Libanonban ennél többről van szó az elhúzódó gazdasági válság miatt, a libanoni banksőd miatt, amiatt, mert a kétmillió libanoni mellett másfél millió menekült tartózkodik az országban; amiatt, mert még mindig magán viseli a társadalom a nyomait a múlt évszázadi libanoni polgárháborúnak, valamint még a két évvel ezelőtt Bejrútban történt kettős robbantásos katasztrófa miatt gyakorlatilag az állam elveszítette a funkcióit, nem tudja ellátni.

Szinte megszűnt az állami közoktatás, illetve az állami egészségügyi ellátás. Ebben a helyzetben a keresztény intézmények azok, amelyek egyedül ellátást, oktatást adhatnak a libanoni embereknek, nemcsak a keresztényeknek, hanem a nem keresztényeknek is.

Miután kormány nem alakult több, mint egy éve Libanonban, a nemzetközi közösség nem vonja támogatásba a hivatalos állami szerveket, ezért mi élen járunk abban, hogy a Hungary Helps programon és keresztény intézményeken keresztül

próbálunk legalább hozzájárulni a minimális, alapvető társadalmi szükségletek fenntartásához.

Miután nem vállalkozunk arra és Magyarországtól senki sem várhatja el azt, hogy egyedül oldjuk meg ezt a problémát, emellett érvelünk európai uniós és más nyugati partnereink előtt is, hogy folytassák ezt a gyakorlatot.

Szentföldön nem üldözik a keresztényeket, tehát Izrael, Palesztina, Jordánia területén vallási alapú keresztényüldözés nem történik. Itt 2022-ben - még a ma a bizottság által is tárgyalt konfliktus eszkalációja előtt - elsősorban a keresztény kulturális örökség megőrzését, valamint a keresztény oktatást támogattuk ezeken a területeken.

A Közel-Kelet mellett másik kiemelt, Európán kívüli támogatási régiónk a szubszaharai Afrika. Azon belül is 2022-ben Nyugat-Afrika, illetve az afrikai Nagytavak térsége. Ezekhez a kiemelt följrajzi területekhez csatlakozott vagy adtuk hozzá idén a Száhel-övezetet.

Ezek a területek egyrészt azért fontosak, mert egyre inkább elterjed itt is a terrorizmus, a fegyveres konfliktusok, amelyek nagyon sokszor dzsihádisták terrorizmus által hajtottak, és a keresztényeket üldözik. Ma például ezekben az években a legtöbb keresztényt a hite miatt Nigériában, Nyugat-Afrikában gyilkolják meg. Tehát ez az egyik szempont. A másik szempont, hogy az Európába irányuló migrációnak nagyon fontos régiójáról, kiindulási régiójáról van szó.

Összefoglalva, mert tömörséget ígértem, és lehet, hogy ezt a saját vállalkozásomat már most meghaladtam: itt két típusú támogatást hajtunk végre. Egyrészt a fegyveres konfliktusok, keresztényüldözések vagy más, akár természeti katasztrófák által sújtott közösségek számára életmentő humanitárius gyors támogatást adunk; vagy az iszlamizációnak kitett, a szélsőséges eszméknek kitett közösségekben ellen próbálunk hatni a radikalizálódásnak például munkahelyteremtő programokkal, valamint szakképzést és oktatást biztosító programokkal.

A kiemelt támogatási régiókon kívül, amelyek a Hungary Helps program kiemelt támogatási területei, a 2022. év abból hozott különleges és nagyon nagy szakmai feladatot számunkra, hogy az ukrajnai háború kapcsán - miközben gyakorlatilag a teljes magyar államapparátus, sőt, magyar civil szervezetek és magánszereplők is egyként álltak fent, és vettek részt abban a törekvésben, ami Magyarország történetének legnagyobb humanitárius segítségnyújtási akciója, az ukrajnai háború kárvallottjainak megsegítése - a Hungary Helps program is kivette ebből a részét.

Alapvetően ukrajnai, kárpátaljai, illetve Kárpátalján túli, valamint magyarországi hitelví karitatív és egyházi szervezeteken keresztül járultunk hozzá például - csak egy példát kiemelve - Kárpátalján a belső menekültek ellátásának erőfeszítéseihöz.

Jelentős tétel még, ami első ránézésre talán kilóg a Hungary Helps tevékenységeinek köréből, 2022-ben a 2021-es horvátországi földrengésben megsemmisült petrinjai általános iskola újjáépítésének támogatását 2022-ben eszközöltük egy jelentős támogatási tétellel.

Ezenkívül még a világban humanitárius katasztrófák idején nyújtottunk különböző humanitárius gyorssegélyeket, és a Hungary Helps programnak az ott élő keresztény közösség okán kiemelt helyszíne Pakisztán is, ahol hitelví társadalmi programokat támogattunk.

Ezzel zárom az expozémat, a beszámolómat és előzetes érdeklődéssel várom a képviselő asszonyok, urak kérdéseit, sőt, várakozással az esetleges konstruktív észrevételeket is. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Brenner Koloman alelnök úr!

Kérdések, hozzászólások

DR. BRENNER KOLOMAN (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Köszönettel vettük a részletes beszámolóját. Ahogy az elmúlt évben a vitában felszólalva jeleztem, úgy ezt meg szeretném erősíteni, hogy a Jobbik-Konzervatívok keresztényszociális nemzeti pártként mindig támogatta a Hungary Helps program által kitűzött célokat.

Ahogy azt a múlt évben is már jeleztem, ugyanakkor, ahogy államtitkár úr is utalt rá expozéjában, nagyon fontos az, hogy a magyar adófizető polgárok úgy érezzék, hogy ezek az elköltött milliárdok kimondottan olyan területekre kerülnek felhasználásra, amiket az alapelvekben ismertetett.

Tehát egyrészt valóban kiemelten fontos az, hogy a migráció szempontjából rendkívül aggályos területeken a humanitárius szempontokat kell mérlegelni, és én a rászorultsági alapot szeretném kimondottan kiemelni.

Azt gondolom tehát, hogy a szélesebb magyar közvélemény számára is nagyon megnyugtató az, hogyha kimondottan ezt a rászorultsági elvet a konkrét projektek megszabásakor kiemelten vesszük figyelembe.

Mivel Jeruzsálemről is szó esett, nem tartozik szorosan a tárgyhoz, de egy közös élményemet hadd osszam meg a tisztelt bizottsággal, ugyanis a Via Dolorosán van egy zarándokház, ami az Osztrák-Magyar Monarchia idejéből maradt ott.

Nekem volt szerencsém nemrég Pannonhalmán a vezetőjével beszélni, aki azt jelezte, hogy természetesen felújították az osztrák-magyar feliratot is, és nagy tisztelettel várják a magyar zarándokokat is ebbe a Via Dolorosán lévő zarándokházba. Azt gondolom, hogy ez jól van így, erre szerettem volna csak utalni ebben a szövegekörnyezetben.

Illetve egy utolsó megjegyzésem hadd legyen! Nagyon szerencsétlennek tartottam Orbán Viktor miniszterelnök úrnak azt a kijelentését, amelyben üdvözölte a hegyi-karabahi örmény nemzetiségű keresztény lakosság - általános vélemény szerint- etnikai tisztogatás-számba menő elűzését, egyfajta gratulációval látta el az azeri elnököt.

Azt gondolom, hogy ez azért is aggályos, mert ugyan ismerjük a terület nemzetközi jogi státuszát, de kimondottan az államtitkár úr által ismertetett alapelvek fényében is azt gondolom, hogy ez nem szerencsés és aggályos nyilatkozat volt. Természetesen támogatni fogom a jelentés jóváhagyását, mint ahogy az az elmúlt években is így volt a Jobbik-Konzervatívok részéről. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nacsa Lőrinc képviselő úr!

NACSA LŐRINC (KDNP): Köszönöm szépen. Köszönjük, államtitkár úr a megküldött beszámolót is, meg a szóbeli kiegészítést is. Fontosnak tartjuk a Hungary Helps programot és azokat a missziókat, amelyeket végrehajtanak.

Bár azt is tudom, hogy itt a '22. évről beszélünk, de az Országgyűlésben nemrég egy hosszú és nagy vita volt róla és döntenie kellett a képviselőknek a csádi katonai szerepvállalásról. Azt is tudom, hogy itt a Hungary Helps program is erősen jelen van, fejlesztési központ, orvosmisszió és így tovább, de ha csak röviden, egy-két szóval be tudna erről is számolni vagy mesélni egy-két részletet, hogyan áll ez most, mennyi kiküldött van, akik segítenek és mennyi, aki helyben, a Hungary Helps programmal partnerségben tudja ott, kis túlzással a térség egyetlen stabil országában ezt a missziót szolgálni. A legfrissebb fejlemény alapján - ma is fogunk még foglalkozni itt a bizottságban az izraeli-palesztin konfliktussal, nyilván szakembereik vannak erre a témára - mi a várakozás ebben? A humanitárius katasztrófa felé sodródunk erősen, ez

világos, és ezt nyilvánvalóan mindenkinek célja elkerülni, hogy minél kevesebb áldozat legyen, lehetőleg senki, és aztán a humanitárius katasztrófát pedig kerüljük el. Mi várható még itt? Csak röviden a humanitárius, és nem a katonai és egyéb területekre vagyok kíváncsi. Itt szükség lehet-e még beavatkozásra? Köszönöm.

ELNÖK: Balla alelnök úr!

BALLA MIHÁLY (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen, elnök úr. Először is szeretném megköszönni a tájékoztatót, a beszámolót államtitkár úrnak, és ennek kapcsán igazándiból véleményt szeretnék megfogalmazni.

Látva a Hungary Helps programot, illetve látva azt, hogy ennek a különböző válságterületeken és a válságos térségekben mekkora feladata és felelőssége van, én ahhoz az elvégzett munkához szeretnék elsősorban gratulálni, amit az elmúlt időszakban lehetett látni. Sőt azt gondolom, hogy nem egy könnyű feladat ezekben a legnehezebb térségekben egyáltalán megtalálni azokat a csatornákat, amelyekkel segítséget lehet nyújtani, hiszen a legtöbb hely háborús övezet, vagy akár háborúkkal vagy konfliktusokkal terhelt térségekről van szó.

Én bízom benne, hogy ez a munkakedv megmarad az ügynökségnél, hiszen ezeknek a programoknak a nagy része nemcsak az, hogy építünk valamit vagy felújítunk valamit, hanem különböző programokon keresztül folyamatosan próbálunk segítséget adni az üldözött keresztényeknek, a nehéz helyzetben, konfliktusos helyzetben lévő keresztényeknek, ami azt is jelenti, hogy ez nemcsak egy évről évre végigvitt program, hanem sok esetben akár folyamatosságot is jelent, évekre visszamenőleg is. Ehhez a munkához sok erőt kívánok mindannyiuknak, a munkatársaiknak is!

ELNÖK: Köszönöm szépen. További hozzászólások? *(Nincs ilyen jelzés.)* Amennyiben nincsenek, én röviden annyit szeretnék hozzáfűzni, hogy én is gratulálnék államtitkár úrnak ahhoz a munkához, amit végeznek.

Én azt hiszem, már a pusztá léte annak, hogy ma Magyarországon egy üldözött keresztényekkel foglalkozó intézmény van, önmagában üzenetet hordoz, üzenetértékű. Azt a fajta magárahagyottságot, amit ezek az üldözött keresztények átélnek, rendkívüli módon tudjuk azáltal kezelni, hogy megkeressük őket, beszélünk velük, és itt nem feltétlenül az anyagi nagyságrendről van szó, hanem arról, hogy az ő sorsuknak szentelünk egy kormányzati intézményt, és ennek önmagában rendkívül nagy a jelentősége. Természetesen ez különösen komoly felelősséget is ró az ebben dolgozókra, de úgy látom, hogy ezt a felelősséget színvonalasan és eredményesen hordozza az államtitkárság, tudván azt, hogy itt nyilvánvalóan komoly megszorító körülményekkel is számolni kell, tekintettel a gazdasági helyzetre.

Ami pedig a kérdéseimet illeti, először is az ösztöndíjprogramra szeretnék rákérdezni. Itt a közelmúltban hallottunk olyan híradásokat, hogy az egyiptomiak kérik, hogy ne az üldözött kereszténység államtitkársága üldözött keresztények programjának legyenek a részei, hanem a Stipendium Hungaricum legyenek átsorolva. Azt hiszem, itt vannak finomhangolási-diplomáciai feladatok. Ennek az összefüggésében szeretném megkérdezni, államtitkár úr, hogy az ösztöndíjprogram kapcsán a keresztény fiatalok és a Stipendium Hungaricum viszonya hogyan alakul a jelenlegi helyzetben.

A második kérdésem a nemzetközi partnerekre, a nemzetközi láthatóságra irányul. Úgy látom, hogy erre nagyon nagy hangsúlyt fektet az államtitkár úr, hogy jönmegy, és nemcsak a terepen, hanem a nyugati partnereket is megpróbálja feltérképezni, felhajtani, ha fogalmazhatok így. Azt gondolom, rendkívül fontos, hogy

itt Magyarország ne egyedül gereblyézza a tengert, hanem találjunk ehhez a munkához partnereket, akik ténylegesen odaállnak. Hol tartunk ezzel?

És itt szeretném megjegyezni, hogy nagyon fontosnak tartom azt a kiállítást, aminek a megnyitóján egyébként én is részt vehettem, amit államtitkár úr Londonban nyitott meg a közelmúltban. Azt kell mondanom, hogy egy nagyon színvonalas kiállítást sikerült az államtitkárság munkájáról tető alá hozni, és ahogy egy iraki keresztény püspökkel együtt sikerült ezt a kiállítást megnyitni, azt gondolom, az különösen is egy fontos visszajelzés volt arról, hogy zajlik egyfajta nemzetközi kapcsolatépítés. Tehát hogyan látja a Hungary Helps program nemzetközi elismertségét, a láthatóságát, az európai uniós szintű láthatóságát, illetve a partnereket? Vannak-e ezzel kapcsolatban további elgondolásai az államtitkárságnak, hogy hogyan tovább?

Amennyiben nincs több kérdés, akkor megadnám a szót. Parancsoljon, államtitkár úr.

Azbej Tristan válasza

AZBEJ TRISTAN államtitkár (Külgazdasági és Külügyminisztérium): Köszönöm a biztatásokat, az elismeréseket, amiket kaptunk - igyekszünk majd a jövőben is megszolgálni azokat -, és az előremutató megjegyzéseket és kérdéseket is.

Brenner képviselő úrnak is köszönjük azt, hogy kifejtette a célkitűzéseink elvi támogatását. A karabahi miniszterelnöki nyilatkozattal kapcsolatban azt szeretném elmondani, hogy miniszterelnök úr szavai nem szorulnak az én értelmezésemre, de elolvastam ezt a nyilatkozatot, és a gratuláció arra vonatkozott, amit Azerbajdzsán és Örményország - mind a két oldalról - az elmúlt időszakban tett a béke kereteinek megteremtéséért, tehát az egynapos háborút követően tettek.

Egyébként Szijjártó Péter külügyminiszter úr október 27-én látogatást tett Jerevánban - én is csatlakozhattam, illetve Balla képviselő úr is csatlakozhatott ehhez a delegációs látogatáshoz -, és magyar állami részről külügyminiszter úr ott is egyrészt biztatta, másrészt az eddigi lépések kapcsán elismerte az örmény partnert, hogy az egynapos háborút követően úgy tűnik - és reméljük, hogy ez tartós marad -, mind a két fél a tartós kaukázusi békerendezés mellett elkötelezett. Az örmény közösség egyébként 2022-ben is kedvezményezettje volt a Hungary Helps programnak; a korábban említett libanoni támogatási program jelentős részét a libanoni örmény katolikus egyházon keresztül hajtottuk végre, illetve idén az egynapos háborút követően 40 millió forinttal segítette a Hungary Helps program a Karabahból Örményországba települő örmény családok ellátását.

Nacsa Lőrinc képviselő úr számára: az általa felvetettek talán közérdeklődésre tarthatnak számot. Valóban, nem '22-ben indult meg a magyar csádi és Száhel-övezeti szerepvállalás, de ez egy aktualitás, és örömmel számolok be arról, hogy Magyarország Kormánya felismerte azt, hogy a Száhel-övezet és benne Csád több szempontból is kiemelt geostratégiai jelentőséggel bír Európa és benne Magyarország számára. Ennek az oka az, hogy a Száhel-övezet általában véve nagyon nagy kihívásokkal néz szembe. Az elsivatagosodás következtében folyamatos a humanitárius válsághelyzet, élelmiszer- és vízhiány van, csak Csádban a lakosság egyharmada, hatmillió fő szorul humanitárius ellátásra.

Ezenkívül ez is táptalajt ad a fegyveres konfliktusoknak, köztük a keresztény üldözött dzsihádisták szervezeteknek, mint amilyen a Boko Haram, az Iszlám Állam nyugat-afrikai provinciája, az Al-Káida helyi szervezetei. Mindez együtt humanitárius katasztrófához, valamint migrációhoz vezethet.

Az egyik fő Európába irányuló migrációsforrás-régió a Száhel-övezet. Most ezt a humanitárius információt tegyük félre, és nézzük meg biztonságpolitikai szempontból az övezetet!

Maliban katonai hatalomátvétel történt, és szeperatisták uralják az ország északi részét. Ugyanez elmondható szinte szóról szóra egyezően BurkinaFasoról. Nigerben idén történt egy katonai puccs. Szudánban polgárháború tört ki áprilisban, Líbia meg gyakorlatilag egy failed state, továbbra is egy nem létező három frakció által uralt ország.

Ebben az övezetben gyakorlatilag Csád maradt az utolsó stabil bástya, amely még nem annyira a migrációt kibocsátó ország, hanem migrációt fogadó ország. Eddig is több, mint egymillió menekült élt Csádban, de a szudáni polgárháború következtében rövid idő alatt négyszázezren érkeztek egy olyan országba, ahol eleve hatmillió ember humanitárius ellátásra szorult.

Tehát ez az utolsó stabil pont, ahol meg lehet ragadni ezt az övezetet. Ez egyrészt humanitárius szempontból fontos, mert ha ez az ország is bedől, akkor történelmi léptékű, eddig nem látott humanitárius válság alakul ki az egész régióban, másrészt pedig Magyarország érdeke is.

Ha Csád is bedől, adott esetben rövid idő alatt több tíz milliós migrációs hullám érheti el újra a földközi-tengeri útvonalon az európai kontinenst, nemcsak Csádból, hanem azokból a közép-afrikai országokból, amelyek fölött Csád egy ilyen szűkítő, visszafogó hatást ért el.

Ezért a humanitárius és magyarországi biztonságpolitikai érdekünk a szerepvállalás, és ezt három pillérre támaszkodva tervezzük megvalósítani. Ez a humanitárius fejlesztési és béketámogatási pillér.

A humanitárius pillért már meg is kezdtük. Most készülünk a második magyar humanitárius kiküldetésre, ahol orvosok és más humanitárius művelti menedzserek fognak törekedni ellátni a menekülteket és a befogadó közösségeket. A fejlesztési területen magyar agrár- és víztudásra, illetve vízipari képességekre építkezve egy átfogó, több éven átívelő programot tervezünk. Ezt a Gödöllői Agrártudományi Egyetem és a csádi partnerek együttműködési megállapodása rögzíti.

A harmadik pillér pedig a békeépítési pillér, amelynek keretében megtörtént a bejelentés, és az Országgyűlés hozzájárult a támogatásával ahhoz, hogy egy kétszáz fős magyar katonai kontingens kerül kiküldetésre jövő év elején Csádba, akiknek a feladata az lesz, hogy hozzájáruljanak az ország stabilitásához, a szélsőséges szervezetek elleni küzdelemhez, és így összesen a humanitárius fejlesztési és katonai láb fő célkitűzése magyar érdekek szempontjából az, hogy elejét vegye a migráció fokozódásának.

A jelenlegi közel-keleti, gázai konfliktus humanitárius következményei már most tragikusak. Az egész geopolitikai helyzet miatt nagyon nehéz a humanitárius ellátást biztosítani, ezért idevágó az, hogy természetesen ebben az esetben is keresi a Hungary Helps program azt, hogy mit tehet, hogyan siethet a szenvedő emberek segítségére.

Éppen a múlt héten csütörtökön Párizsban egy Gáza-témájú humanitárius konferencián jelentettem be, hogy első támogatási tételként és vállalásként százezer euróval segítjük Egyiptomban az gázai menekültek ellátását. Ezt továbbiak is követhetik, ez egy első gyorssegélyszerű segítségnyújtás.

Elnök úr kérdéseivel kapcsolatban: az expozémban nem említettem az ösztöndíjprogramunkat. Öt évvel ezelőtt elindítottuk azt az ösztöndíjprogramot, aminek a keretében olyan keresztény, olyan afrikai és ázsiai keresztény fiataloknak adunk ösztöndíjra lehetőséget, akik a saját hazájukban valamilyen fenyegetésnek vannak kitéve, vagy nincs is esélyük vagy hátrányos helyzetűek abból a szempontból, hogy felsőoktatásban részt vehetnének.

Őket Magyarországra hívjuk. Természetesen felvételi eljáráson át kell esniük, és meg kell felelniük ennek. Magyar ösztöndíjjal támogatjuk a részvételüket, és az a program célja, hogy utána valamilyen módon segítsék a közösségeiket, jelesül, hogy hazatérjenek, és ezeknek a közösségeknek a következő értelmiségi vezető nemzedékét adják. 2022-ben is 100 ilyen ösztöndíjat kínáltunk, mint a korábbi években.

Az különbözteti meg és amiatt egészíti ki a Stipendium Hungaricum programot, hogy míg a Stipendium Hungaricum program kormányok közötti együttműködésen alapszik ebben az esetben, az ÜKF esetében pedig a Hungary Helps program és partneregyházak együttműködésén alapszik.

Egyiptom esetében: Egyiptom és az egyiptomi kopt keresztények támogatottjai voltak a magyar kormány üldözött keresztényeket segítő programjának akkor, amikor a Muzulmán Testvériség uralta az akkori kormányzatot is, és legalábbis szemet hunyt vagy éppen támogatta a keresztényellenes támadásokat.

Az egyiptomi fél arra a körülményre hívta fel a figyelmünket, ami helyes, jó és pontos meghatározás, hogy a jelenlegi egyiptomi kormányzat immáron több éve, amióta kormányon vannak, mindent megtesz a keresztények megsegítéséért.

Nem kisebbségként vagy külön közösségként tekintenek az egyiptomi kopt keresztényekre, hanem nemzetalkotó közösségként. Ezért azt kérték, hogy ennek megfelelően nem a sok esetben üldözött keresztény konnotációval bíró ösztöndíjprogramban tanulhassanak az egyiptomi kopt keresztény diákok, hanem akár egyiptomi kormányzati delegálással is a Stipendium Hungaricumban, amit mi méltányolni tudtunk.

A láthatósággal kapcsolatban pedig, akik pusztán emberbaráti szempontból tekintenek a programunkra, néha felróják azt nekünk, hogy nem csendben és titokban hajtjuk végre azokat a jószolgálati küldetéseket, amiket végrehajtottunk, és fölteszik azt a kérdést, hogy miért kell ennyit beszélni a Hungary Helps program eredményiről. Nem méltatlan büszkélkedés-e ez?

Az álláspontom az, hogy nem. Igaz, hogy önmagában Nyugaton Magyarország külpolitikája és szolidaritási politikája, az arról alkotott kép finoman fogalmazva helyesbítésre és kiegészítésre szorul, hiszen ez sokszor torzít, és a szolidaritás hiányával vádolja Magyarországot. Ezért fontos beszámolni a Hungary Helps programról, de ennek másik oka is az, hogy természetesen ez egy közfinanszírozású program, tehát be kell számolnunk arról, hogy mit és hogyan teszünk.

De végső soron, még egyszer arra utalnék, hogy egy véges erőforrásokkal rendelkező kis országnak, mint Magyarország, nem feladata az, hogy komplex humanitárius válságokat vagy éppen az üldözött keresztények sorsát egymaga megoldja.

Ezért fontos az, hogy Nyugaton is, donorországokban is, kormányzati szereplőknek, más humanitárius szereplőknek ne csak arról beszéljünk, hogy a keresztényüldözés egy globális kihívás, hanem arról is beszéljünk, hogy a Hungary Helps program modelljét követve, a magyar modellt követve, ami sokszor valóban formabontó modell, igenis költséghatékonyan elérhetőek ezek a közösségek.

Tehát amikor arról beszélünk, hogy nekünk mit sikerült véges erőforrásokkal elérni, egyben fel is kérjük rá meg toborzunk egy ilyen szövetséget. És miután az üldözött keresztények iránti szimpátiásolidaritás igencsak korlátozott Nyugaton, ez egy nagyon nehéz diplomáciai munka, de ha csak az elmúlt egy hét teljesítményéről számolhatok be, múlt pénteken Rómában az olasz külügyminisztérium vallásszabadságért felelős különmegbízottjával egyeztettem, és ezek után mind a két fél nyilvánosan is bejelentette, hogy a jövőben az olasz kormányzattal hitelhumanitárius programokat tervezünk. Azt megelőzően pedig Németországban, Berlinben - ez egy héttel ezelőtt, hétfőn volt - a szövetségi nemzetközi partnerségi minisztériumban

jutottunk arra a szintre, hogy remélhetőleg a következő napokban-hetekben a német szövetségi kormánnyal, ami a politikai különbözőség okán azért nem kis teljesítmény, de Afrikában közös projektekbe bocsátkozhatunk.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm, államtitkár úr, a dinamikus, összefogott válaszokat különösen. Egy rövid megjegyzésre kért még szót Tilki alelnök úr.

DR. TILKI ATTILA (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Én azért ilyenkor kértem szót, mert a kérdések során nem tudtam feltenni, mivel nem kérdés, de államtitkár úr szóba hozott egy témát a válaszában, ezért tartottam én is fontosnak azt, hogy elmondjam a pártjuk nevéhez most keresztény-szocialista jelzöt is hozzáaggató párt alelnökének... *(Dr. Brenner Koloman: Nem vagyok alelnök! Frakcióvezető vagyok!)*, a keresztény-szociális párt alelnökének vagy frakcióvezetőjének szeretném azt mondani, hogy mindig fontolja meg, ráadásul úgy, hogy történelemszakos tanár, és nekünk tudni kell, hogy a források mindig a kiindulási pontok. A forrás jelen esetben, ha végignézte volna a TÁSZ, tehát a Türk Államok Szervezetén elhangzott felszólalásokat, minden egyes elnök hozzászólt, és ha végignézte volna figyelmesen, akkor nem mondta volna azt a megjegyzését, ami egyébként, érdekes módon, a baloldali sajtóban végig olvasható, a Telextől kezdve a HVG-n keresztül mindenütt, nem ezt mondta a miniszterelnök úr. Én személyesen ott voltam, és ezt szeretném megerősíteni, hogy nem így volt. Újjáépítésről beszélt. Mivel nyelvész is frakcióvezető úr, ha szemantikailag nézzük az újjáépítés szót, az nem tartalmaz semmiféle állásfoglalást. Ha valamit lerombolnak, azt újjá kell építeni - ebben nincs értékítélet, hogy most valami mellett vagy valami ellen szólunk. Simán csak újjáépítésről volt szó, és az újjáépítésben Magyarországnak igenis van szerepe. Köszönöm szépen.

Határozathozatal

ELNÖK: Köszönöm; fontos, volt, alelnök úr. Amennyiben nincs több hozzászólás, tisztelt bizottság, akkor a beszámoló elfogadásáról szóló határozattervezetről történő szavazás következik.

Kérdezem, hogy ki támogatja a 3/2022-2026. számú bizottsági határozatot. Kérem, kézfelemeléssel jelezzék! *(Szavazás.)* Egyhangú, köszönöm szépen. Ezirányú döntésünkről tájékoztatni fogom házelnök urat és a beszámoló benyújtóját, Szijjártó Péter miniszter urat is. A határozat a Külügyi Bizottság honlapján is közzétételre kerül.

Tisztelt Bizottság! Lezárom a napirendi pontot. Rövid technikai szünet, amíg átállunk a zárt ülésre.

(A nyílt ülés végének időpontja: 14.42

A bizottság a továbbiakban zárt ülésen folytatta munkáját, amelyről külön jegyzőkönyv készült.)

Németh Zsolt
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Barna Beáta és Madarász Mária